

No. 12 Mayıs 1967

Yeni Gazete (İstanbul)

İstanbulda yeni bir müze

Vakıflar Genel Müdürlüğü İstanbul Baş Müdürlüğü «Türk İnşaat ve Sanat Müzesi» ni Amcazâde Hüseyin Paşa Külliyesinde kurmuştur. Resimde Külliye'den bir köşe görülüyor. Külliye 16 odalı 2580 m2 lik bir yapı toplumdur.

Vakıflar müdürlüğünün iş aynası

Türk inşaat ve San'at Müzesi yarın açılıyor

Sultanahmet'te «Yerebatan Sarayı»ndan, Rumeli Hisarında «Aşyan»a kadar çeşitli tarih katmanlarını çatı ve kubbeleri altında saklayan 26 İstanbul müzesine bir yenisini daha katılıyor. Vakıflar Genel Müdürlüğü İstanbul Baş Müdürlüğü «Türk İnşaat ve Sanat Müzesi»ni açıyor.

Sarāhanebaşında Bozdoğan Kemerli, Belediye Müzesi olan Caferāğa Medresesi ve sondajları devam eden St. Polyeuktos kilisesi kazıları ile şimdiden turistlerin bir ziyaret merkezi haline gelmiş olan Belediye Sarayı bölgesinde «Amcazâde Hüseyin Paşa Külliyesi» adıyla tanınan 2580 metrekarelik alan üzerindeki 16 odalı bir yapı toplumuna, yıllardır Vakıflar ambarlarında titizlikle korunan eserlerden örnekler taşınarak yeni bir müze kurulmuştur.

Örnekleler 14. Yüzyıldan zama

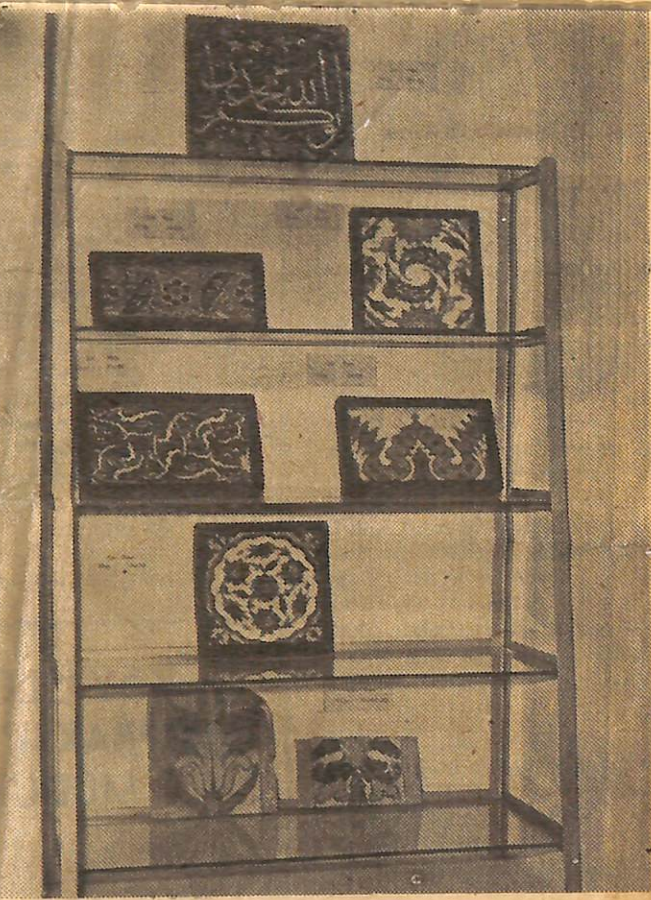
nimize kadar Türk Vakıflarının sanat ve inşaa özelliklerini göstermektedir. Bir tatil gününde İstanbulunun, ya da İstanbula gelmiş olan turistin modern bir anlayış ve zevkle düzenlenmiş olan bu müzeyi gezdiği zaman göreceği pek çok şey arasında şunlar bulunmaktadır:

Çeşitli sütun başlıkları; frizler; sebül parmaklıkları, renkli camlarla süslü alçı pencereler; minare, kubbe ve minber âlemleri; oymalı ahşap kapılar; yapı araçları; kandiller; fener, avize, çini örnekleri; şamdan, buhurdan, gülaptanlar; hünkâr mahfili parçaları, ve taşla işlenmiş tuğralar...

Ziyaretçiler bu münasebetle örneğine seyrek rastlanan yapı özellikleriyle karşılaşacaklardır. Mabef kubbelerinde Türklerin ve Bizanslıların kurmuş oldukları «akustik düzen» bunlardan biridir. Türkler kubbenin tam ortasına dibek şeklinde tersine oturtulmuş bir eleman koyuyor: Bizanslılar ise kubbenin döşemesi ile çatısı arasında içi boş testiler diziyordu. Bunlar müzede yer almakta ve yakından incelenmelerine imkân verilmektedir. Bir başka orijinal örnek, son derece kıymetli geçme süslerle meydana getirilmiş büyük, ahşap cami kapılarıdır. Yapılan açıklamaya göre bu kapıların süsleri yapılrken, kesilmiş olan tahtaların «suyu dahi hesap edilerek birbirine karşıt doğrultuda konuyor» ve yüzyıllarca BÜKÜLMEDEN kalıyordu.

Kartalda bir köy mescidinde bulunmuş olan, üzeri figürlerle süslü iki tunç şamdan, müzenin başlıca değerleri arasındadır. Selçuk devrinden kalma bu şamdanların her birine 50.000 lira paha biçilmektedir. Müze eşyasının tümünün değeri milyonları aşmaktadır. Mimar Sinan'ın Süleymaniyyede bulunmuş olan, kurşun üzerine yazılı imzası ve Sultanahmet çeşmesinin gümüş taşları uzun zincirlerle muazzam kolyeler halinde sergilenmektedir.

Kapılar açıldığı zaman, rüzgârdan kapanmasını önlemek üzere önlerine konulan ağır taşların bile çiniden yapıldığı zamanların armağanları olan bütün bu eserlerin bugünkü yapılar, el işlerinde ve restorasyon çalışmalarında büyük faydası olacağı umulmaktadır. Bu bakımdan müze, mimarların ve her türden sanat adamlarının sürekli olarak başvuracakları bir etüt merkezi olacaktır. Müzenin eşyası «Külübe» nin dershanesine, odalarına ve revaklarının altı ile, uygun başka yerlerine, kronolojik bir sıraya göre konulmuş, ayrıca avludan faydalanılmıştır. Görevli Arkeolog Erdem Yücel bu müzenin Vakıflar için bir «İş Aynası» da olabileceğini ve her yıl program halinde restore edilmekte olan anıtların resim, proje ve açıklamalarının da sergilenerek ziyaretçilere çalışmalar hakkında bir fikir verilebileceğini söylemiştir.

Amcazade Hüseyin Paşa medresesinde düzenlenen Vakıflar sergisinde çini eşyadan bir kısmı. Müzeye dahil eşyanın yarısına yakın bir kısmı, sergileme imkân-sızlığı yüzünden depo yapılan bir odada toplanmıştır.